

Magazín21

Duben 2025
VII. ročník

Jediný oficiální zpravodaj
Zlínského kraje

www.magazin21.cz

Chutě 26. dubna provoní Zlínský kraj

Zlínský kraj
navázal partnerství
v Texasu

Rozhovor
s radní Renatou
Prchlíkovou

Ve valašskomeziříčské
hvězdárně vzniká
Kulturně-kreativní centrum

Za cyklistikou
i gastronomií
na Slovácko

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

21 ZPRÁV Z JEDNADVACÍTKY

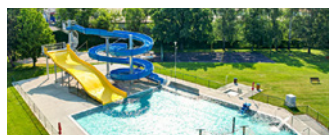
1. Rožnovské Valašské muzeum v přírodě má speciální známku

vydanou Českou poštou k letošnímu 100. výročí založení. Hlavním motivem jsou nejstarší stavby v areálu Dřevěného městečka, další objekty tvořící včec jsou zasazeny do rozkvetlé valašské přírody. Známkou lze koupit na Poštovně v Dřevěném městečku a pobočkách České pošty.

2. Dobrovolnické organizace ve Zlínském kraji se ve dnech 22. až 27. dubna zapojí do celorepublikové akce **Dny dobrovolnictví**. Celkem je v plánu 14 akcí, během nichž se lidé dozvědí, o čem dobrovolnictví je a jak snadno se mohou stát součástí pomoci pro druhé. Více informací je na www.dnydobrovolnictvi.cz.

3. **Zlíňští futsalisté** slaví historický úspěch, vybojovali totiž **prvenství v Českém poháru** sálového fotbalu neboli futsalu, když ve finále závěrečného turnaje porazili tým Chemcomex Praha 4:1. Mezi hráči je i bývalý český fotbalový reprezentant a bývalý kapitán ligového Zlína Petr Jiráček.

4. **Valašskomeziříčské koupaliště** letos čeká velká **rekonstrukce** za 58 milionů korun. Stávající plavecký a rekreační bazén včetně dětského brouzdaliště se dočkají moderního nerezového kabátu a rekonstrukce projde i objekt plavčíků. Opravy začnou v září po letní sezoně a hotovo má být příští rok v květnu.

5. Denní psychologické stacionář, který je

jedinou službou svého druhu ve Zlínském kraji, mohou využívat klienti v **Kroměříži**. Jde o významný spojovací článek mezi lůžkovou a ambulantní péčí, díky němuž mohou pacienti po dobu terapie setrvávat ve svém přirozeném prostředí.

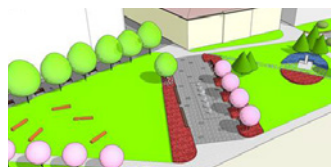
6. Stavební úpravy v rekreačním areálu Štěrkově

v **Otrokovicích** podpořili částkou 4,305 milionu korun zastupitelé Zlínského kraje. Týkají se západního břehu, kde bude letos opraven stávající chodník a část břehu bude stabilizována, aby byla lépe chráněna před vlnami.

7. **Neziskové organizace** působící na **Zlínsku** mají možnost do 30. dubna přihlašovat své projekty do **Burzy filantropie** a následně se pokusit zaujmout dárce z řad podnikatelů i veřejného sektoru a získat potřebnou podporu pro svůj projekt. K hlavním partnerům akce patří Zlínský kraj.

8. Uherskobrodská knihovna Františka Kožíka

má po velké rekonstrukci nové rozvody elektřiny, vody i internetovou síť a interiér disponuje také moderním nábytkem či recepcí. Vše doplňuje sjednocený orientační a informační systém. Náklady činily 12,5 milionu korun, 8,6 milionu šlo z evropských dotací.

9. Masarykovo náměstí v Bystřici pod Hostýnem

získá novou podobu. V plánu je nyní postupná obnova východní části náměstí, tedy prostranství kolem kostela, 1. stupně ZŠ a ZUŠ. Dělníci vybudují podzemní akumulaci nádrže na vodu, upraví pěší trasy a vysadí stromy i keře. Prostor bude mít modernější osvětlení a přibude i vodní prvek.

10. **Kroměřížský silniční most** přes řeku Moravu, dosud oficiálně označovaný číslem 36733-1, ponese jméno jednoho z nejvýznamnějších rodáků města **Karla Kryla**. Deska s nápisem Most Karla Kryla a letopočtem bude umístěna na sloupku zábradlí na levé straně mostu ze strany od centra města. Oficiální ceremoniál se koná 3. dubna.

11. Modernější **rezervační systém pro dárce krve** a **plazmy** funguje nyní ve zlínské **Krajské nemocnici T. Bati**. Kromě vylepšení stávajících funkcí přináší také jednu novinku – je možné objednat se soby pár. Stačí zadat „společné darování“, doplnit údaje o druhém člověku a potvrdit vybraný termín.

12. Nová lákadla pro turisty i místní obyvatele nabídne **Uherské Hradiště. Relaxační zóna** s lavičkami, ohništěm i stojany na kola vznikla v ulici 1. máje v blízkosti barokní kapličky a od letošní plavební sezony se lidé mohou těšit také na **50metrové plovoucí molo**, umístěné vedle stávajícího betonového mola směrem k mostu J. A. Bati.

13. Nový **parkovací a navigační systém** pomůže návštěvníkům i obyvatelům **Luhačovic** – řidiči teď pomocí světelných tabulí a kamerového centrálního systému snadněji najdou parkovací místo. Město chce předcházet narůstajícímu dopravnímu zácpám a od zavedení systému si slibuje také lepší organizaci dopravy. Modernizace vyjde na 5 milionů korun.

14. **Historickým městem roku 2024 ve Zlínském kraji** se stalo **Uherské Hradiště** a postoupilo tak do celostátního finále, které se uskuteční v polovině dubna. Krajské kolo vyhrálo město podruhé za sebou, v celostátním zvítězilo v roce 2011.

15. Nové **automatické pokladny** v prostoru hlavního vstupu mohou nyní využít k nákupu vstupenek návštěvníci **zlínského zoo**. Lze v nich pořídit všechny druhy vstupenek kromě vstupenek ZTP. Platba je možná pouze kartou.

16. **Zlín Film Festival hledá dobrovolníky**, kteří se zapojí do organizace jeho 65. ročníku. Mohou asistovat při projekcích a doprovodném programu, podílet se na informačním servise pro návštěvníky či pomáhat organizačnímu týmu. Bližší informace a registrační formulář jsou na www.zlifest.cz/dobrovolnik.

17. Parkoviště, ulice, ale i okolí před bytovými domy Za Radnicí ve **Starém Městě** projdou obnovou. Nová bude cesta k mateřské škole, vznikne 43 parkovacích míst, přibude místo pro 12 kontejnerů na tříděný odpad a děti se mohou těšit na moderní hřiště. Hotovo by mělo být do konce dubna, investice vyjde na 10 milionů korun.

18. Moderně vybavené **rodinné pokoje** s manželskou postelí i přistýlkou pro staršího sourozence jsou nyní k dispozici ženám rodícím v **Uherskohradištské nemocnici**, a to díky nové přístavbě porodnicko-gynekologického oddělení. Ženy však mohou využít i některé z nadstandardních jednolůžkových pokojů.

19. Šedesát devět žáků ze škol ve Zlínském kraji si v prostorách 14|15 BAŤOVA INSTITUTU ve Zlíně převzalo bronzové a stříbrné ocenění **Mezinárodní ceny vědvy z Edinburghu**. Studenti se několik měsíců věnovali dobrovolnictví, sportu, rozvíjeli své dovednosti a absolvovali také týmovou expedici.

20. Dotaci 800 tisíc korun **záchranné stanici volně žijících živočichů** v **Buchlovicích** a 380 tisíc korun **záchranné stanici** v **Bartošovicích** schválili krajsí radní. Finančně podpořili také oblíbené akce pro veřejnost pořádané letos ve Zlínském kraji okresními agrárními komorami a činnost spolku LÍSKA, zabývajícího se osvětou.

21. Aktivitu škol zaměřenou na **prevenci rizikových typů chování** u žáků podpoří i letos zlínské hejtmanství. Podpory se dočká celkem 19 škol a školských zařízení, mezi které kraj rozdělí částku 709 tisíc korun.

← Hejtman Zlínského kraje Radim Holíš s guvernérem Texasu Gregorym Waynem Abbottem.

Zlínský kraj navázal partnerství v Texasu. Spolupráce začala propojením univerzit

Zlínská Univerzita Tomáše Bati (UTB) zahájila spolupráci se St. Mary's University v San Antoniu v Texasu. Studenti obou škol absolvují první výměnné pobyty za oceánem už letos v létě. Nejen to je výsledek zahraniční cesty do Texasu v USA, kde Zlínský kraj od 7. do 12. března reprezentovala devítičlenná krajská delegace vedená hejtmánem Radimem Holíšem.

Kromě světové technologické konference SXSW 2025, jejíž návštěvu organizovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Velvyslanectví ČR ve Washingtonu, DC, zavítali zástupci kraje do technologického a průmyslového centra Port San Antonio a tamního Boeing centra zaměřeného na výrobu letadel a leteckých systémů. Setkali se také se starostou města Austin Kirkem Watsonem, klíčovými zástupci Austinu pro globální investice a inovace i guvernérem Texasu Gregorym Waynem Abbottem.

„Naše diplomatická mise pro podporu zlínské univerzity a podnikatelů z kraje udělala další krok v prohloubení

spolupráce mezi důležitými partnery v Texasu a Zlínským krajem. Máme za sebou velmi významná jednání, která nám do budoucna pomohou zajistit spolupráci v oblasti vzdělávání, vědy i podnikání. Máme přímou diplomatickou linku na Texas, což je v regionální politice výjimečné,” vyzdvihl hejtman Radim Holíš.

Výměnné pobyty začnou už letos

Součástí krajské delegace byl rovněž rektor UTB Milan Adámek, který v San Antoniu, domovském městě St. Mary's University, podepsal smlouvu o spolupráci mezi univerzitami. Dlouhodobé výměny studentů

by měly začít od letošního podzimu, krátké certifikační programy už v létě. „Zpočátku by se měly výměnné pobyty týkat zhruba pěti studentů. Do příštích let plánujeme pobyty v délce jednoho semestru a také vzájemnou výměnu pedagogů s cílem užít spolupráce v oblasti vědy a výzkumu a společných projektových činností,” uvedl rektor UTB Milan Adámek.

Předmětem spolupráce jsou studijní programy jako softwarové inženýrství, kybernetická bezpečnost, umělá inteligence, blockchain a digitální inovace. „S UTB v posledních letech velmi úzce spolupracujeme. Podporujeme ji finančně a máme zájem, aby se nabídka studijních programů rozšiřovala, počet studentů zvyšoval a výuka se internacionalizovala,” vysvětlil náměstek hejtmána David Vychytil s tím, že na uzavření dohody mezi školami se podílela také rozvojová agentura ZRIA, kterou právě Zlínský kraj zřizuje.

Na jedné z nejvýznamnějších světových technologických a inovačních konferencí SXSW 2025 se pak v rámci Českého domu prezentovalo sedm firem z regionu, které finančně podpořil Zlínský kraj.

Kromě oficiálního programu zaměřili představitelé Zlínského kraje také do Westu, které je partnerským městem Kunovic na Slovácku. Tady se setkali s početnou místní českou komunitou a také podnikateli. ■

Soňa Ličková

Úvodník hejtmána Radima Holíše

Milí čtenáři, i za oceánem jsme ukázali, že Zlínský kraj má co nabídnout. Naše cesta do USA nebyla jen formální návštěvou – byla důkazem, že i takto „malý“ region může hrát důležitou roli na mezinárodním poli. Jako jediný kraj jsme měli komplexně připravený program, který nám umožnil nejen zúčastnit se prestižní konference SXSW, ale také otevřít dveře tam, kam se běžně nelze dostat.

Podařilo se nám navázat kontakty s klíčovými investory, vědeckými institucemi i politickými lidry. A právě tato jednání mohou být základem pro nové investice.

Na konferenci SXSW se představily firmy ze Zlínského kraje, které obstály v konkurenci světových lídrů. Ukázali jsme, že i od nás pocházejí špičkové společnosti, které se mohou prosadit na globálním trhu. A stejně silný moment nastal ve městě West, kde jsme se setkali s krajany, kteří si i po generaci uchovali českou identitu a vztah ke svým kořenům.

Tato cesta nebyla jen o přítomnosti, ale hlavně o budoucnosti. Jedno je jisté – Zlínský kraj se v Texasu neztratil. Naopak. Udělal dojem. Otevřela se nám velká příležitost a je teď na nás, abychom ji co nejlépe využili.

3

Silničáři přesunou středisko do Neubuzi

Přestavbu průmyslového areálu v Neubuzi plánuje Správa a údržba silnic (SÚS) Zlínska, vlastněná Zlínským krajem. Nejpозději do otevření dálnice D49 sem chce přesunout středisko z nedalekých Závadřic, jehož objekty jsou ve špatném stavu. „Areál v Závadřicích chce SÚS Zlínska opustit a přestěhovat jej do náhradních prostor a provozní objekty prodat Ředitelství silnic a dálnic ČR. Pro umístění střediska do Neubuzi hovoří především blízkost plánované trasy dálnice D49, neboť se předpokládá, že v budoucnu bude zajišťovat její údržbu,” informoval statutární náměstek hejtmána Radek Doležel. Náklady jsou odhadovány na 145,5 milionu korun. ■

(van)

Program podpořil sociálně zdravotní aktivity

Na pobytové či vzdělávací programy, canisterapii, hipoterapii i další projekty přispěl loni Zlínský kraj částkou přesahující 3 miliony korun. V rámci Programu na podporu sociálně zdravotních aktivit rozdělil nakonec finanční prostředky mezi 64 žadatelů o dotaci. „Podpora takových projektů nám dává velký smysl, neboť pomáhají zlepšovat kvalitu života našich občanů. Chceme vytvářet prostředí, kde každý najde potřebnou péči a pomoc, a zároveň podporovat organizace, které se této oblasti věnují,” uvedla náměstkyně hejtmána pro sociální věci Eliška Olšáková. Za dvanáct let poskytl kraj prostřednictvím tohoto programu žadatelům 27,338 milionu korun na 797 projektů. ■

(žal)

Kraj hledá férové zaměstnavatele

Zaměstnavatele, kteří aktivně usilují o odpovědný a férový přístup k zaměstnancům, pomáhají jim sladit pracovní a rodinný život a zasazují se o jejich rovné příležitosti, vyznamená také v letošním roce Zlínský kraj. Ten je spolu s Krajskou hospodářskou komorou Zlínského kraje pořadatelem ocenění Férový zaměstnavatel. „Chceme ocenit zaměstnavatele, kteří se o své zaměstnance starají nad rámec zákonných povinností a podporují život ve svém okolí,” uvedla náměstkyně hejtmána Eliška Olšáková. Příhlášky lze podávat do 23. května. Více informací je na www.khczk.cz, případně na www.zlinskykraj.cz/oceneni-ferovy-zamestnavatel. ■

(žal)

Pracovní skupina poprvé jednala o protipovodňové ochraně obcí

První společné jednání pracovní skupiny pro řešení protipovodňové ochrany obcí Mikroregionu Židelná se 18. března uskutečnilo na krajském úřadě. „Shodli jsme se, že prvním důležitým krokem bude vypracování studie odtokových poměrů, na jejímž základě bude možné navrhnout vhodná protipovodňová opatření typu suchých poldrů nebo rozlivových území, která nám pomohou ochránit majetek a minimalizovat škody. Konkrétním zadáním této studie se budeme zabývat na našem dalším jednání 11. dubna,” informovala radní Zlínského kraje pro životní prostředí a zemědělství Renata Prchlíková. ■

(van)

Chceme lidem více přiblížit nabídku potravin vyráběných přímo v našem kraji

autor: Jan Vandřík

Radní Zlínského kraje pro životní prostředí a zemědělství **RENATA PRCHLÍKOVÁ** se věnuje klíčovým tématům, jako jsou ochrana přírody, odpadové hospodářství, protipovodňová opatření nebo podpora místních zemědělců a potravinářů. V rozhovoru pro Magazín21 přibližuje aktuální výzvy, které kraj řeší, i jeho nové projekty a plány. Jaké kroky hejtmanství podniká v ochraně proti velké vodě? Jak podporuje recyklaci odpadů? A jaké jsou jeho další hlavní priority? Odpovědi na tyto i další otázky najdete na následující straně.

Paní radní, zodpovídáte za životní prostředí a zemědělství. Co považujete za nejpálčivější témata, která je potřeba v těchto oblastech řešit?

V současnosti se intenzivně zabýváme problematikou hospodaření s vodou v krajině, je potřeba se připravit na dopady klimatických změn. Loni nás potrápily povodně a těm se nyní intenzivně věnujeme, ale může nás zasáhnout i sucho a vyšší teploty. Velkou pozornost bych proto chtěla věnovat osvětové činnosti a zvýšení informovanosti všech generací, a to nejen v oblasti hospodaření s vodou v krajině, ale i ochrany přírody, nakládání s odpady a předcházení jejich vzniku nebo i ochrany ovzduší. Chci také posílit vztah obyvatel našeho kraje k výrobkům zdejších zemědělců a producentů.

Jak toho chcete dosáhnout?

Důležité je podporovat a motivovat organizátory farmářských trhů a provozovatele obchodů, které prodávají lokální potraviny, a obecně rozšiřovat informovanost spotřebitelů o možnostech nákupu kvalitních produktů přímo od zdejších farmářů a výrobců. Chtěli bychom proto vytvořit interaktivní mapu, která by nakupujícím pomohla zorientovat se v nabídce místních producentů.

Krátkce po svém uvedení do funkce jste na krajském úřadě jednala se zástupci agrárních komor. O čem jste spolu hovořili?

Diskutovali jsme například o aktuálních výzvách, kterým čelí zemědělci, jako jsou klimatické změny, cenové tlaky na komodity, uplatňování nových opatření ve vztahu k erozi půdy. Zároveň jsme se věnovali otázkám podpory zemědělců z národních zdrojů a dotací z evropských fondů, které by mohly pomoci modernizovat zemědělské technologie a zlepšit efektivitu výroby. Zemědělci rovněž při našich rozhovorech poukázali na obrovskou administrativní zátěž ze strany státu.

Přesuňme se teď do oblasti životního prostředí. Kraj spolu s obcemi, které byly vloni nejvíce zasaženy povodněmi, založil pracovní skupinu zaměřenou na

↑ DIALOG SE ZEMĚDĚLCI. Na konci února zavítala radní Renata Prohlíková společně s hejtmánem Radimem Holíšem do Agrodružstva Morkovice, kde je předseda Josef Uchytíl (vlevo) seznámil s aktuálními problémy zemědělců.

protipovodňová opatření. Čeho konkrétně chcete dosáhnout?

Pracovní skupina je zaměřena na řešení protipovodňové ochrany v území Mikroregionu Židelná, významně postiženého loňskými povodněmi. Zabývat se bude hledáním slabých míst v protipovodňové ochraně obcí. Chceme nechat zpracovat studii, která bude celé území analyzovat ve vztahu k odtokovým poměrům, a následně budeme hledat taková opatření, která sníží rizika v území. To nebude jednoduché, protože každá povodeň je jiná a nikdy nemůžeme zcela předejít škodám. Některá řešení mohou narazit i na vlastnické vztahy a náročné bude najít finanční prostředky na případné investice. Věřím ale, že se nám díky společné snaze podaří posílit připravenost území na velkou vodu. Výsledky činnosti této pracovní skupiny pak můžeme aplikovat na další místa v našem kraji.

V roce 2030 má začít platit zákaz skládkování komunálního odpadu. Jaké kroky plánuje kraj pro snižování produkce odpadu?

Kraj není podle zákona původcem komunálních odpadů, ale jsme připraveni pomoci obcím i společností, které odborně nakládání s těmito odpady zajišťují, hledat optimální řešení. Dlouhodobě podporujeme vzdělávání a informovanost o problematice třídění odpadů a předcházení jejich vzniku. Ve spolupráci s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM zajišťujeme

exkurze zejména pro školy do zařízení, kde se děti a mládež seznámí s nakládáním s komunálními odpady. Vidět zde mohou nejen třídění odpadů z barevných kontejnerů na třídící lince, ale i směsné odpady a jejich složení, a díky tomu si uvědomit, kolik využitelných odpadů, a dokonce i potravin lidé stále ještě odkládají do černých popelnic.

Podporuje nějak kraj recyklaci odpadů?

Ano, pro menší obce vyhlášíme dotační titul, ze kterého finančně podporujeme nákup mobiliáře, vybavení sportovišť a hřišť nebo úpravu stání pro kontejnery na separovaný odpad, kdy podmínkou je využití výrobků z recyklovaných odpadů. Obce tuto možnost vítají a každoročně žádají prostředky na zakoupení laviček, odpadkových košů, úpravu míst na tříděný odpad nebo i dopadové plochy na hřištích, rekonstrukci tribun na sportovištích a podobně. Chtěla bych se nyní zaměřit i na organizaci větší osvětové akce, na které by se zájemci seznámili nejen s recyklovanými výrobky, ale i s technickými možnostmi a inovacemi v oblasti recyklace různých druhů odpadu.

Co patří k vašim prioritám v ochraně přírody a krajiny?

Budeme jednak pokračovat v krajském dotačním programu, ze kterého pomáháme financovat nejrůznější ekologické aktivity, a oslovila jsem už také několik škol a nabídla jim pomoc s praktickými ukázkami a přednáškami odborníků

na ochranu přírody. Včetně kolegů z krajského odboru životního prostředí, kteří zajišťují péči o chráněná území a jsou autory krajem vydávaných publikací, jež představují přírodní krásy našeho regionu. Pro veřejnost připravujeme speciální web ochrany přírody, kde bude možné vyhledat si základní informace o každém z našich chráněných území, a to i v terénu, kde budou umístěny QR kódy, prostřednictvím kterých se zájemci dozvědí, co je zde předmětem ochrany. Posilujeme rovněž spolupráci se záchrannými stanicemi volně žijících živočichů v Buchlovicích a Bartošovicích. Ty přispívají nejen k navracení mnohdy i vzácných živočichů zpět do přírody, ale nabízejí také exkurze pro školy.

Jaké další projekty nebo nápady byste ráda prosadila?

Pro mě je srdeční záležitostí spolupráce se včelaři. Jeden náš projekt přeshraniční spolupráce našich včelařů se slovenskými už běží a jednáme o dalších společných aktivitách. Chtěla bych ale podpořit i činnost dalších spolků, například spolupráci rybářů nebo myslivců se školami, které mohou pomoci zapojit děti do práce zájmových spolků. Tak se nám podaří vychovat další generaci vzdělaných lidí se vztahem k přírodě i spolkové činnosti. S mojí kolegyní Jindrou Mikuláščíkovou, krajskou radní pro školství, budeme hledat možnosti, jak do praktické činnosti v oblasti životního prostředí zapojit co nejvíce dětí a studentů. ■

Kraj školám zafinancuje opravy

Obchodní akademie, VOŠ a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherské Hradiště a ZŠ, MŠ a Praktická škola Vsetín se dočkají další modernizace. Uherskohradištská škola plánuje rozsáhlou opravu střechy a vsetínská škola chce vyměnit rozvody vody, kanalizaci a sociální zařízení. Investiční záměry schválila Rada Zlínského kraje. „Náklady na rekonstrukci střechy uherskohradištské obchodní akademie odhadujeme na 18,817 milionu korun. Většinu – 18,517 milionu korun – zaplatí Zlínský kraj coby zřizovatel, zbylých 300 tisíc korun dodá škola z vlastních prostředků. Opravy na vsetínském škole vyjdou, předpokládáme, na 2,423 milionu korun. Zde uhradí kraj celou částku,“ popsal radní pro oblast investic Miroslav Zemánek. Na škole v Uherském Hradišti začnou opravy v červnu a hotovo by mělo být v listopadu letošního roku. Vsetínská škola plánuje rekonstrukci na období od března do září 2025. ■

(Žal)

Ministerstvo ocenilo péči krajské nemocnice o pacienty s rakovinou konečníku

Krajská nemocnice T. Bati ve Zlíně získala od Ministerstva zdravotnictví prestižní statut centra vysoce specializované chirurgické péče pro oblast karcinomu rekta. „Jde o významný milník nejen pro Baťovu nemocnici, ale i pro celý region. Lidé v našem kraji budou mít ještě lepší přístup k nejmodernější léčbě, a to navíc přímo v místě svého bydliště,“ uvedl hejtmán Zlínského kraje Radim Holíš. Od roku 2023 probíhají operace karcinomu rekta v krajské nemocnici pomocí robotického operačního systému da Vinci Xi, nemocnice provozuje Komplexní onkologické centrum a disponuje i dalším špičkovým vybavením. V roce 2024 odoperovali chirurgové v krajské nemocnici celkem 63 pacientů s karcinomem rekta, který patří mezi nejčastější zhoubná onemocnění v Evropě. Statut je nyní nemocnici udělen do 31. 12. 2029, poté o něj musí znovu zažádat. ■

(red)

Agrodruštvo Morkovice upozorňuje na nerovné podmínky dotací

Hospodaří na zhruba 4 660 hektarech, zabývají se rostlinnou a živočišnou výrobou. Agrodruštvo Morkovice je největším zemědělským podnikem na Kroměřížsku, který zaměstnává bezmála stovku lidí. Jeho předseda Josef Uchytíl je jedním ze zemědělců, kteří podepsali ústavní stížnost proti takzvaným redistributivním platbám neboli platbám na první hektary.

Ty podle něj zvýhodňují malé farmáře a způsobují tak nerovnováhu na trhu. S aktuálními problémy zemědělců seznámil i hejtmana Zlínského kraje a předsedu Asociace krajů ČR Radima Holíše, krajskou radní pro zemědělství Renatu Prchlikovou a poslankyni Margitu Balaštíkovou, členku sněmovního zemědělského výboru.

Društvo v Morkovicích má 840 členů, skládá se tedy z mnoha malých vlastníků,

přesto je řazeno mezi střední až větší zemědělské podniky. „Dařilo se nám dobře, ale velké podniky jsou nyní odstaveny od dotací a dopadají na ně mnohá regulační opatření státu, která nás mohou dostat do kolen. Jsme rozdělení na velké a malé. Malým farmám stát pomáhá, ty velké tím znevýhodňuje a snižuje jejich konkurenceschopnost,“ vysvětluje Josef Uchytíl.

Ročně přichází o 6 milionů

Kvůli redistributivní platbě přichází jeho podnik ročně o 6 milionů korun. Zemědělci dostávají přes 3 500 korun za každý hektar, o který se starají. Maximálně ale za prvních 150. Na další plochy pak dostávají zhruba 1 800 korun. „Hospodařit se dá i bez dotací, ale pak ztrácíme konkurenceschopnost proti jiným zemědělcům v Evropě,“ podotkl předseda družstva a poukázal také na nové, přísnější podmínky pro hospodaření na erozně ohrožených půdách, které mají platit od července letošního roku. Zatímco dosud se pravidla týkala 25 % orné půdy v ČR, nově to má být 65 %. Požádal proto hejtmana Radima Holíše, aby Asociace krajů ČR podpořila jejich ústavní stížnost.

„Agrodruštvo Morkovice patří mezi podniky, které zajišťují potravinovou soběstačnost našeho státu, to bychom si měli uvědomit a všechny naše zemědělce podporovat, ne mezi ně házet vidle,“ uvedl Radim Holíš s tím, že zástupcům z řad agrárníků umožní vystoupit na zasedání Rady Asociace krajů, které se uskuteční 3. dubna. ■

Soňa Ličková

Poctivá nálezkyně stříbrných mincí získala odměnu

Rovných 768 stříbrných mincí. Za takovým vzácným nálezem stojí Petra Žákovská se synem Michalem, kteří na mince narazili náhodou před třemi lety v lese u Loučky na Vsetínsku. Od Zlínského kraje za jejich odevzdání nálezkyně obdržela finanční odměnu 125 tisíc korun. Peníze věnuje synovi na studia. Ten se totiž právě díky nálezu nadchl pro archeologii.

Odměnu si Žákovští na krajském úřadě převzali z rukou radního pro kulturu Ivana Lásky. „Udělením finanční odměny chceme nálezkyni nejen poděkovat, ale zároveň zdůraznit výjimečnost a příkladnost tohoto počínu a také motivovat a povzbudit ostatní případné nálezce k poctivému zacházení s kulturním dědictvím našeho kraje,“ uvedl.

Mince různých velikostí spolu s částmi hliněné nádoby našla Petra Žákovská v únoru 2022 v katastru obce Loučka u Vsetína. Následně je předala archeologovi Samuelu Španihelovi z Muzea regionu Valašsko, které mince odborně konzervovalo. Krajský úřad si poté vyžádal zkoušku u Puncovního úřadu, jenž stanovil cenu drahých kovů na 11 695 korun.

Vzhledem k výjimečnosti nálezů požádal Odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu Zlínského kraje rovněž o určení jeho kulturně historické hodnoty. Národní muzeum v Praze ji stanovilo na trojnásobek tržní hodnoty čili 1 247 130 korun.

„Soubor mincí reprezentuje směs drobných ražeb z oblasti střední a západní Evropy z období začátku 16. století až po první čtvrtinu 17. století. Depot byl ukryt po roce 1622 a souvisí s počátečním období třicetileté války. Nejstarší mince pochází z roku 1500. Zajímavý je geografický rozptyl mincí – od Štrasburku, Nizozemí až po slovenské Košice a od severního Polska po Jižní Tyrolsko,“ řekl archeolog Samuel Španihel.

Nálezkyni ze zákona přísluší odměna ve výši hodnoty materiálu drahých kovů, ale z důvodu poctivého zacházení s kulturním dědictvím regionu se Zlínský kraj rozhodl pro vyplacení také mimořádné odměny. Při stanovení výše hodnoty vycházel kraj ze znaleckého posudku Národního muzea v Praze. ■

(Žal)

Na valašskomeziříčské hvězdárně vzniká Kulturně-kreativní centrum

Probíhající stavbu Kulturně-kreativního centra si v areálu Hvězdárny Valašské Meziříčí prohlédli hejtmán Zlínského kraje Radim Holíš společně s krajskými radními pro investice Miroslavem Zemánkem a pro kulturu Ivanem Láskou. Ředitel hvězdárny Libor Lenža je během návštěvy seznámil i s průběhem a stavem dalších aktuálních projektů této krajské příspěvkové organizace a společně hovořili také o možnostech a vizích jejího dalšího rozvoje.

„Hvězdárna Valašské Meziříčí patří k významným vzdělávacím a výzkumným institucím v našem kraji. Projekt Kulturně-kreativního centra je aktuálně její největší a klíčovou investicí. Náklady přesáhnou 100 milionů korun, z toho 65 milionů pokryje dotace, kterou se podařilo získat z evropských fondů. Smyslem je podpořit zájem mladých lidí o vědu a technické či přírodovědné obory. Dobrou zprávou je, že stavba zahájená v polovině loňského roku běží podle plánu a letos na podzim by se měla otevřít veřejnosti,“ informoval hejtmán Radim Holíš.

Moderní vybavení i ubytování

Kulturně-kreativní centrum nabídne moderně zařízené prostory, vzniknou zde pracovny, laboratoře a dílny s přístroji pro výzkum, s CNC stroji, 3D tiskárnami a dalším vybavením. Pořádat se tu budou semináře a workshopy pro odbornou i širokou veřej-

nost. Připraveno bude také moderní ubytování a sociální zázemí. V rámci projektu byly už vloni zásadně modernizovány a robotizovány tři stávající kopule s observační technikou a pořídily se tři nové dvoumetrové kopule pro odborná pozorování. Součástí projektu je rovněž modernizace astronomické techniky, dalekohledů či detekčních kamer. Hvězdárna pořídila i nový velký astronomický dalekohled pro pozorování změn jasnosti hvězd, planetek, komet, ale také satelitů nejen na nízké oběžné dráze.

Na hvězdárně má dále vzniknout Vzdělávací a demonstrační centrum pokročilých technologií a aplikací 5G sítí. Oba projekty jsou spolufinancovány Národním plánem obnovy. Prostředky na projekt Kulturně-kreativního centra jsou poskytovány ze strany Ministerstva kultury, na projekt 5G sítí z Ministerstva pro místní rozvoj. ■

Jan Vandíř

Dalekohled pomůže i výzkumu

Jeho hlavní zrcadlo má průměr 50 centimetrů, je robotický, vyrobený v Česku a museli kvůli němu kompletně zmodernizovat třímetrovou kopuli. Řeč je o novém zrcadlovém dalekohledu typu Newton, který si mohou prohlédnout návštěvníci Hvězdárny Valašské Meziříčí.

„Jde o dalekohled z kategorie malých dalekohledů, ale 50centimetrový průměr jeho primárního zrcadla už nám umožňuje pozorovat objekty, které jsou zajímavé z hlediska výzkumu a vzdělávání. Zároveň se díky němu dají pořizovat atraktivní fotky či sledovat satelity na nízkých oběžných drahách. Dalekohled je robotický a ovládaný přes elektronické systémy a snímky astronomických objektů pořizuje pomocí elektronických detektorů,“ přiblížil ředitel hvězdárny Libor Lenža (na snímku).

Nový dalekohled má několik observačních programů, zaměřených převážně na proměnné hvězdy a pozorování erupcí slunečního typu na hvězdách. Astronomové jej využijí také k pozorování zákrytů hvězd tělesy Sluneční soustavy, pozorování objektů meziplanetární hmoty a snímkování družic na oběžných drahách kolem Země.

(Žal)

Úspěch v hodnocení Indexu prosperity regionů

Zlínský kraj uspěl v hodnocení Indexu prosperity regionů, umístil se na celkovém 2. místě ze 14 krajů. Druhou nejvyšší úroveň života v rámci všech 206 hodnocených obcí s rozšířenou působností mají Luhačovice, Zlín je na 7. místě a Uherský Brod na 8. místě. „Zlínský kraj opět potvrdil, že je dobrým místem k životu. Vynikáme především v oblastech volného času a vzdělávání, ale také v dostupnosti zdravotní péče, ekonomické stabilitě a bezpečnosti. Skvělé druhé místo v Indexu prosperity regionů je výsledkem úsilí všech obyvatel, samospráv, firem i institucí,“ komentoval výsledky hejtmán Radim Holíš. Analytický tým vybral pro srovnání 37 indikátorů napříč sedmi oblastmi života, jako jsou ekonomika, dostupnost zdravotní péče, občanská vybavenost, demografie a sociální struktura, prostředí pro život, volný čas a úroveň vzdělávání. ■

(Žal)

V Krásně nad Bečvou otevřeli nové chráněné bydlení

Zlínský kraj v březnu otevřel nové chráněné bydlení v Krásně nad Bečvou, místní části Valašského Meziříčí. Vzniklo úpravami bývalého penzionu Magnolie, který hejtmanství zakoupilo v loňském roce za necelých 13 milionů korun. Po rekonstrukci za přibližně 4 miliony korun tu vznikly dvě domácnosti, každá pro čtyři klienty. Nové zařízení bude provozovat krajská příspěvková organizace Sociální služby Vsetín. „Poskytne jim nejen bezpečný domov, ale také podporu, která jim umožní vést co nejvíce plnohodnotný život a zároveň i přispěje k jejich integraci do společnosti,“ uvedla náměstkyně hejtmana pro sociální věci Eliška Olšáková. Nové chráněné bydlení je určeno pro mobilní osoby s mentálním postižením lehkého a středně těžkého stupně ve věku 18–55 let. ■

(van)

Na sport pošle hejtmanství téměř 60 milionů korun

Radní Zlínského kraje schválili dotace v oblasti mládeže a sportu ve výši téměř 60 milionů korun. Z toho 50 milionů půjde na podporu přímé a systematické práce s dětmi a mládeží, které se věnují sportovní a tělovýchovné spolky, 6 milionů na podporu sportu v obcích do 3 000 obyvatel a další více než 3 miliony na jednorázové projekty a akce v oblasti mládeže a sportu. „Podpora sportu je pro nás jednou z hlavních priorit. Sportovní aktivity totiž nejen vedou ke zdravému životnímu stylu, ale také posilují fyzickou i psychickou odolnost mladé generace. Zároveň sport funguje jako účinný nástroj sociální integrace, pomáhá předcházet kriminalitě a poskytuje mládeži smysluplné trávení volného času,“ uvedl radní Zlínského kraje Miroslav Zemánek, odpovědný za oblast sportu. ■

(van)

Kraj podpoří vzdělávací projekty Univerzity Tomáše Bati

Projekty zaměřené na popularizaci vědy, vzdělávací akce cílící na širokou veřejnost, ale i děti a studenty, které pomohou například s finanční gramotností či psychickou odolností, nebo festival Zlín Design Week. Všechny tyto aktivity Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně podpoří letos Zlínský kraj celkovou částkou 1,4 milionu korun. „Chceme živý, akční a moderní kraj. Proto mi podpora designu, robotiky, moderních odvětví průmyslu a podnikání nebo zdravého životního stylu dávají velký smysl. A na koho jiného takové projekty zacílit než na mladé lidi? Je logické udělat to formou spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati, kterou jsme loni v březnu stvrdili i v písemné dohodě,“ uvedl náměstek hejtmana pro strategický rozvoj a dotace Tomáš Chmela. ■

(Žal)

Úbytek obyvatel chce kraj řešit dostupným bydlením, novými investicemi i moderními technologiemi

Zajištění dostupného bydlení pro mladé, přilákání nových pracovníků a investorů do regionu nebo využití robotizace a umělé inteligence. To jsou námátkou jen některé z aktivit, kterými chce Zlínský kraj zvrátit nepříznivý demografický vývoj regionu, případně zmírnit jeho dopady.

„Náš kraj se dlouhodobě potýká s úbytkem obyvatel v produktivním věku, stárnutím populace, odchodem mladých lidí jinam. Ani prognóza do dalších let není vůbec příznivá. Proto musíme zvýšit atraktivitu Zlínského kraje pro mladou generaci i pro nové investory, upozornovat na pozitivní aspekty kvality života v našem kraji a také více využívat moderních technologií nahrazujících lidskou, zejména méně kvalifikovanou, práci,“ uvedl hejtman Zlínského kraje Radim Holíš.

Cestou ke zvýšení dostupnosti bydlení pro mladé lidi má být výstavba nových bytů s využitím nástrojů státu (včetně Národního plánu obnovy) a s podporou kraje. Dále síťování ploch a příprava infrastruktury obcí pro individuální výstavbu či výstavba obecního bydlení pro seniory, která pomůže uvolnit byty a domy pro mladé rodiny.

Důležitým krokem bude také využití potenciálu žáků na základních a středních školách v regionu, založené na kom-

plexním kariérovém poradenství, na testování schopností žáků a zejména na provázání a úzké spolupráci základních škol, středních škol, Univerzity Tomáše Bati a zaměstnavatelů, kteří budou nabízet pracovní uplatnění pro všechny žáky napříč školami.

Dále chce kraj pomoci Univerzitě Tomáše Bati připravit nové atraktivní studijní programy. K tomu bude nezbytné zajistit potřebné kapacity pro navýšení počtu studentů univerzity (prostory, vyučující, ubytování) i posílit dostupnost Zlína veřejnou dopravou ze sousedních regionů včetně Slovenska.

Hejtmanství spolu se svojí rozvojovou agenturou

ZRIA hodlá rovněž usilovat o přilákání nových investic a vytvoření nových pracovních míst ve Zlínském kraji. Součástí těchto aktivit je zajištění fungování Expat centra (www.expatzlin.eu), nabízejícího služby kvalifikovaným cizincům, i cílená propagace kvality života ve Zlínském kraji.

Kraj také ve spolupráci s Technologickým inovačním centrem, univerzitou a dalšími partnery chystá přípravu podpůrných programů a nástrojů pro zavádění robotizace, digitalizace a umělé inteligence v podnikatelském i veřejném sektoru, která bude umět nahradit méně kvalifikovanou práci. ■

Jan Vandík

→ Dle posledních údajů z konce roku 2023 má Zlínský kraj 580 744 obyvatel, nejvíce z nich (74 255) žije ve Zlíně, nejméně (40) v obci Hostějov na Uherskohradištsku. Hustota zalidnění 146,5 obyvatel/km² byla mezi kraji pátou nejvyšší.

→ Rozloha Zlínského kraje je 3 963 km², jde o 5,0 % území České republiky. Je čtvrtým nejmenším krajem v Česku, administrativně se člení na 4 okresy, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 25 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkem území kraje tvoří 307 obcí, které se člení na 438 částí. Poslední územní změna se datuje k 1. 1. 2021, kdy byly obce Valašské Příkazy a Študlov přesunuty z okresu Vsetín do okresu Zlín.

→ Ve Zlínském kraji se nachází 30 měst. Jako poslední přibýlo Zubří, stalo se tak 22. 2. 2002. Společně s Olomouckým má Zlínský kraj nejmenší počet měst v rámci krajů.

→ V posledních 20 letech v kraji panuje trend stěhování se z velkých měst do menších obcí. Například v roce 2003 žilo nejvíce lidí ve městech od 20 000 do 49 999 obyvatel, v roce 2023 už tomu bylo jinak. Nejvíce obyvatel měly obce o velikosti 2 000 až 4 999 osob.

25 LET

Zlínského kraje

→ Ženy ve Zlínském kraji mají vysokou naději dožití. Činí přesně 83 let a v rámci krajů se v tomto ohledu Zlínský umístil na třetím místě.

→ Tradičně se může Zlínský kraj pochlubit příznivými statistikami v oblasti rozvodovosti. Hrubá míra rozvodovosti činila 1,6 ‰ a společně s Vysočinou byla při posledním měření nejmenší mezi regiony Česka.

→ Ve Zlínském kraji se většina dětí rodí sezdáným párům. Mimo manželství se například v roce 2023 narodilo jen 41,7 % dětí, mezi kraji šlo o druhý nejnižší podíl. V okrese Zlín byl podíl ještě nižší, 38 %. To je v rámci okresů vůbec nejméně v republice.

Chutě Zlínského kraje

**Ochutnejte region
na vlastní kůži**

Jedinečné chutě, tradiční recepty i moderní gastronomie, skvělé víno a pestří program pro celou rodinu. To vše přinese druhý ročník gastrofestivalu Chutě Zlínského kraje, který se uskuteční 26. dubna od 9 do 18 hodin ve Slunečních lázních v Luhačovicích.

Pokud máte rádi dobré jídlo, rozhodně byste si tuto akci neměli nechat ujít. Čeká na vás přehlídka regionálních specialit, představí se i vinaři s nejlepšími víny z našeho kraje a nebudou chybět ani oblíbené food-trucky nebo stánky lokálních restaurací. A to není vše – součástí programu budou také barmanské show, ukázky lidových tradic a řemesel nebo prezentace zajímavých výletních cílů ve Zlínském kraji.

Soutěž středních škol ve vaření

Jedním z vrcholů programu bude soutěž středních škol ve vaření, kde se utkají mladí talentovaní kuchaři. Tentokrát se bude vařit z kachních prsou, takže se můžete

těšit na kreativní a chutné recepty v podání budoucích hvězd gastronomie.

Gastronomický zážitek i skvělá atmosféra

Festival nebude jen o jídle – součástí akce je i hudební program, ve kterém zazáří například Voxel nebo folklorní kapela Strýci ze Strání. Svůj talent předvedou také žáci ZUŠ Luhačovice, kteří se postarají o skvělou atmosféru po celý den.

A nezapomněli jsme ani na nejmenší návštěvníky. Pro děti bude připraven skákací hrad, malování na obličej a další zábavné aktivity, díky nimž si festival užijí celé rodiny.

Atmosféru dokreslí Sluneční lázně

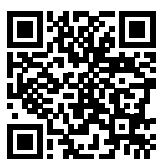
Celý festival se odehraje v malebném prostředí Slunečních lázní, kde si můžete vychutnat nejen skvělé jídlo a pití, ale také jedinečnou atmosféru tohoto lázeňského města. Pokud si chcete užít opravdu kompletní zážitek, spojte návštěvu festivalu s prohlídkou Slunečních lázní, které budou otevřeny veřejnosti.

Dorazte s prázdným žaludkem a otevřenou myslí

Chutě Zlínského kraje nejsou jen festivalem jídla – je to oslava regionu, jeho tradic, řemesel a šikovných lidí, kteří se gastronomii věnují s láskou. Přijďte 26. dubna do Luhačovic a užijte si den plný chutí, vůní a zážitků. Vstup na akci je zdarma a více informací na www.zlinskykraj.cz. ■

Anežka Gavendová

9

Nejste na to sami: Nabízíme pomoc lidem s duševním onemocněním

Matějovi bylo 29 let, když si začal všimnout, že se na něj lidé divně dívají. Každý pohled v tramvaji, každý smích na ulici – všechno bylo znamením. Sledovali ho. Možná mu chtěli ublížit. Přestal zvedat telefon, přestal chodit ven. Izoloval se od světa.

Jeho matka si všimla, že se s ním něco děje. Přivedla ho k lékaři, kde poprvé slyšel svou

diagnózu. Nebýt sociálních pracovníků a pracovníků, možná by se už nikdy nevrátil k normálnímu životu. Pomohli mu najít cestu zpět. Ukázali mu, že i s duševním onemocněním lze žít plnohodnotný život.

Matěj není skutečný, ale ani zcela vymyšlený. Je příkladem stovek případů, které řeší naše sociální pracovníci a pracov-

níci po celém Zlínském kraji. Pokud se v jeho příběhu poznáváte, neváhejte se na nás obrátit a navštivte váš nejbližší městský úřad. Dokážeme vám poradit nejen s tím, kde vyhledat odbornou pomoc, ale také pomoci s každodenními problémy, se získáním finanční podpory nebo s návratem do běžného života.

Pokud máte pocit, že něco není v pořádku, nebo vidíte změny v chování u svých blízkých, nečekejte. Požádat o pomoc není projev slabosti, ale síly. V těžkých životních situacích na to nejste sami.

Více informací najdete na www.nejstenatosamizk.cz. ■

(aga)

Rakovina už není fatální diagnózou

Ze všech krajů si ten náš Zlínský vede úplně nejhůře v asi šesti různých onkologických diagnózách. V přepočtu na sto tisíc obyvatel se tu vyskytuje nejvíce rakovina žaludku, hlavy a krku, prostaty, vaječníků i rakovina postihující tlusté střevo a konečník. Cím jsme si toto nezákádné prvenství vysloužili? Co je spouštěčem rakoviny a jak její léčba pokročila, o tom mluví v dalším díle našeho seriálu Zdraví bez hranic primárka onkologie Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně MARKÉTA POSPÍŠKOVÁ.

**Zdraví
bez hranic**
Zlínského kraje

Na vaše oddělení se samozřejmě nikdo nikdy dostat nechce, lidé tu prožívají nejhorší okamžiky životů, ale přesto bych chtěla naše povídání začít optimisticky. Lze to vůbec?

Máme i pozitivní poselství. V dnešní době jsme schopni většinu onkologických onemocnění velice slušně léčit a vyléčit. Už to není jako před lety, kdy diagnóza rakoviny byla pro pacienta kritická. Máme každý rok až pětáct nových léků k léčbě. A platí to i pro mnoho případů, kdy k diagnóze dojde v pozdějším stadiu. Opravdu velkou část pacientů jsme schopni vyléčit, dalším poskytnout deset patnáct let kvalitního života.

Lidé mají nicméně pořád v hlavě jasno: mám rakovinu, určitě umřu.

Statistiky mluví jasně. Z onkologické diagnózy se stává něco na způsob chronického onemocnění. Cukrovku také léčíte celý život a podobné je to v případě mnoha onkologických diagnóz. Myslím, že bariéru rakovina rovná se smrt už jsme překonali. Většina případů je dobře léčitelná. Když pacient přijde v počátečním stadiu, je šance na přežití vyšší než devadesát procent u mnoha diagnóz.

To zní opravdu pozitivně. Kdy se tato procenta ve prospěch pacientů zlomila v lepší trend?

Řekla bych, že to může být otázka posledních deseti let. Nedávno jsem na přednášce promítala statistiky. V roce 2016 přežilo pět let jen pět procent pacientů s metastatickým maligním melanomem (rakovina, která postihuje nejprve kůži a v některých případech může metastazovat do dalších orgánů, pozn. redakce). Dnes přežije pět let až sedmdesát procent takových pacientů.

Klíčová je asi prevence a včasné odhalení nádoru, že ano?

Samozřejmě. Ale ani u pozdějších stadií se lidé nemusí úplně hroutit, protože jsme schopni u většiny diagnóz poskytnout efektivní léčbu. Ano, léčba může trvat roky, ale prostě neumřete.

Je taková úspěšnost léčby české specifikum, nebo se jedná o celosvětovou záležitost?

Celosvětovou, protože s nadsázkou řečeno všichni vaříme z jedné kuchačky. Na celém světě se rakovina

Máte pro to nějaké vysvětlení?

Máme výrazně lepší screening, zachytíme i ty případy, které dřív nikdo neodhalil. Před lety prostě lidé zemřeli, aniž by jim lékaři rakovinu našli. Ale pravda je, že v posledních letech výrazně roste třeba počet rakoviny slinivky a tam vysvětlení prostě není. Někdo říká, že se může jednat o opožděný efekt z poškození prostředí. Já osobně myslím, že nárůsty souvisí se zvýšeným stresem. Ten je velký spouštěč podobných onemocnění.

Rakovina slinivky je bohužel pořád fatální diagnózou...

Léčba rakoviny je složitá z několika důvodů. Nádory se mohou chovat inteligentně v tom smyslu, že se adaptují na prostředí a brání léčbě. Buňky rakoviny mutují a vyvíjejí se během svého růstu. Některé mutace mohou způsobit rezistenci na léčbu, jsou tedy odolné vůči léčbě. Nádory se mohou vyhnout účinkům chemoterapie nebo radioterapie tím, že se mění. Například některé buňky mohou opravit své poškozené DNA nebo vytvořit mechanismy, které brání proniknutí léků. Nádory vytvářejí své vlastní prostředí, které jim pomáhá přežít. Rakovinné buňky mohou produkovat molekuly, které brání imunitnímu systému v jejich rozpoznání. V některých případech imunitní systém přestane rakovinné buňky považovat za hrozbu. Rakovinné buňky se vyvíjejí podobně jako organismy v přírodě, adaptují se na stresy a hrozby (např. léčbu). Umí si předávat signály, které jim pomáhají růst a vyhýbat se léčbě. Zjednodušeně řečeno – nádory studují současně s námi. V mnoha případech se nám je u řady diagnóz daří předhonit, ale u slinivky se to zatím nevede. Ta má pořád něco, čím nás takřkájí oblbne.

Geny, které potenciálně mohou rakovinu spustit, má v sobě prý každý...

Onkogeny jsou hlídány checkpointy, takové strážné body, přes které se nádor nedostane. Ale když je oslabený imunitní systém, tak se onkogen rozjede do nádoru.

Jak tedy zvýšit šanci, že onkogeny bariéru nepřekonají?

Kouření, alkohol, stres, nulový pohyb. To jsou spouštěče a už jsem říkala, že podle mě hraje velkou roli stres a psychika. Takže úprava životního stylu a samozřejmě preventivní prohlídky. Vůbec necvičíme. Jíme málo zeleniny. Stravovací návyky tady nejsou právě nejlepší.

Statistiky jasně ukazují, že v mnoha ohledech je na tom právě Zlínský kraj ohledně počtu onkologických onemocnění opravdu hodně špatně. Cím si to vysvětlujete?

To je bohužel smutná realita. Aktuálně jsme na tom ze všech krajů úplně nejhůře v asi šesti různých oblastech. Máme tady v přepočtu na sto tisíc obyvatel nejvíce rakoviny žaludku, hlavy a krku, prostaty, vaječníků i kolorekta (rakovina postihující tlusté střevo a konečník). V rakovině jícnu jsme druhí za Moravskoslezským krajem.

Může to souviset s alkoholem? Protože asi nikde jinde v republice není tolik palíren, ať už legálních nebo těch domácích...

To by odpovídalo možná karcinomu hlavy a krku, žaludku, jícnu a možná tlustého střeva, ale s rakovinou vaječníků nebo prostaty to úplně nesouvisí, tyto diagnózy nejsou přímo propojené s životním stylem. Takže jen u alkoholu bych primárně vysvětlení nehledala. Je třeba hodně zajímavé, že ve Zlínském kraji máme v přepočtu na počet obyvatel možná nejméně rakoviny plic, a to nemyslím, že se u nás kouří méně. Pro to také žádné vysvětlení nemám. ■

Jan Filgas

Foto: Dalibor Glücklich

léčí stejně. Samozřejmě se bavím o vyspělých zemích. Ta „kuchačka“ vzniká na základě studií, léčebné preparáty jsou schvalovány nejdříve převážně v Americe, pak v Evropě. Máme tady opravdu to nejlepší, co v dnešní době existuje.

Počty onkologických onemocnění se rok od roku navzdory všemu zvyšují. Je to tak?

Bohužel ano. Před dvaceti lety postihla onkologická diagnóza dvacet pět procent lidí, dnes je to skoro dvojnásobek. Každý rok evidujeme nárůst zhruba o dvanáct procent.

Pokračování rozhovoru najdete na webových stránkách Zlínského kraje.

Partnerem seriálu Zdraví bez hranic je Magazín PATRIOT.

U NÁS NA VESNICI

Polešovice

Jedna z nejvýznamnějších památek vrcholného baroka, kostel sv. Petra a Pavla, Vinařská ulice s útulnými sklepy, cyklostezky, ale i rozhledna Floriánka nebo místa bohatá na archeologické nálezy. To všechno najdete v Polešovicích, které leží jihozápadně od Uherského Hradiště, na předělu Dolnomoravského úvalu a pohoří Chřiby, a pyšní se také Diplomem za mimořádně koncepční a investiční rozvoj městyse z posledního ročníku soutěže Vesnice roku Zlínského kraje.

První písemná zmínka o Polešovicích se datuje do roku 1220, kdy obec patřila nově založenému cisterciánskému klášteru na Velehradě, ale o tom, že se na místě žilo už v pravěku, svědčí hned několik archeologických nálezů. Například z mladší doby bronzové pochází nálezy zvané „poklad“ – 800 zlomků různých předmětů jako nástrojů, šperků, srpů, seker, oštěpů i dalších zbraní. Významný je rovněž rok 1933, kdy v pískovně v oblasti Torštot dělníci náhodně objevili kostrový hrob. Obecně obrovské množství po různu nalezených artefaktů pokrývá časové rozmezí od 6. tisíciletí před naším letopočtem až po 14. století našeho letopočtu. Polešovické lokality Nivy a Zmolky patří mezi největší keltská naleziště ve střední Evropě, kde archeologové objevili i jedno z největších pohřebišť na jižní Moravě.

↑ **VINAŘSKÁ ULICE.** Tradice pěstování vinné révy je v Polešovicích dlouhá několik staletí.

Polešovice jsou však neodmyslitelně spjaté také s vínem. Vinohradnická tradice sahá několik staletí zpátky do minulosti, třeba o vinici Mniška se psalo už v roce 1454. Za zmínku stojí zdejší šlechtitelská stanice, v níž byla vyšlechtěna nejen známá odrůda Muškát moravský, ale i spousta dalších odrůd, nebo Vinařská ulice plná sklepů, kde můžete ochutnat místní výrobky a víno. Obcí prochází i několik tematických cyklostezek: Bzenecká vinařská stezka, Moravská vinná stezka a Uherskohradištská vinařská stezka, a samozřejmě jsou také košty a jiné akce. Na konci května a koncem letních prázdnin se ve Vinařské ulici konají Otevřené sklepy, navštívit můžete i Velikonoční výstavu vín. V místní sokolovně se o velikonoční neděli uskuteční její 76. ročník.

Polešovice se nacházejí na Slovácku, a to znamená jediné, obyvatelé dbají i na tradice a folklor. Jejich sváteční lidový kroj je zařazen do doláckého uherskohradištského okruhu a dodnes jej místní lidé oblékají při slavnostních příležitostech, jako jsou například slovácké hody s právem, kterých se každoročně účastní přes 250 krojovaných. Pokud vás zajímají kulturní památky, nevynechte návštěvu kostela sv. Petra a Pavla, který je jedinečnou barokní památkou, podívejte se na smírčí kříž Grejty, pocházející pravděpodobně z 16. století, kříž na Salajce či sochu sv. Floriána v centru obce. A když budete chtít na procházku, zajděte k rozhledně Floriánce, která zdobí polešovický lesopark Skála, měří dvacet metrů a po vystoupení 80 schodů se vám z ní naskytne pohled na Chřiby, Bílé Karpaty i celý Dolnomoravský úval.

↑ **SVATOSTÁNEK.** Kostel sv. Petra a Pavla v Polešovicích patří k cenným památkám vrcholného baroka.

↑ **MUŠKÁT MORAVSKÝ.** Odrůda vyšlechtěná v Polešovicích se brzy stala nejrozšířenějším novošlechtěním u nás.

Fakta o obci

okres: Uherské Hradiště
starosta: Michal Zapletal
počet obyvatel: 2 023
počet domů: 700
rozloha: 1 304 ha
nadmořská výška: 223 m n. m.
web: www.polesovice.cz

Zajímavost

Drmolice – tak zní název ženského pěveckého souboru z Polešovic, jehož počátky sahají do roku 2000, kdy se v hlavách místních obyvatel zrodil nápad zapojit bývalé stárky a podstárky do hodového krojovaného průvodu. Sboru dala jméno jejich první hodová písnička Polešovské drmolice šly na jarmark do Nivnice. Ženy se dodnes pravidelně scházejí, zpívají, diskutují a vystupují na akcích v širokém okolí.

Tři otázky pro starostu Michala Zapletala

Kdyby se vaše obec měla zapsat do knihy rekordů, v čem by vynikala?

V posledních letech jsme obec s největším rozpočtem a velikostí investic na počet obyvatel. Žádnou statistiku jsem nezkoumal, ale pokud se podívám na rozpočet obcí stejné velikosti, jako jsme my, máme jej minimálně dvakrát, někde i třikrát vyšší. Mezi obcemi našeho mikroregionu Staroměstsko však nesoutěžíme, ale snažíme se spolupracovat a pomáhat si navzájem.

Které místo tu máte nejraději a proč?

Mám rád celé Polešovice. Nejde mít rád jen jedno místo, to by u starosty nemělo být obvyklé. V zimě mám rád zasazené vinohrady a zamrzlý rybník, to už je bohužel vzácné. Přes Velikonoce je to místní sokolovna a náš košť vína, který se řadí mezi nejstarší v Česku. Koncem května je krásným místem s jedinečnou atmosférou ulice Vinařská, kde se konají Otevřené sklepy. V létě je to určitě bazén za naším domem. V říjnu je nejkrásnějším místem v Polešovicích školní areál s amfiteátr, kde probíhají hody s kulturním programem, a na silvestra je to určité místo v altánu pod rozhlednou Floriánkou, při vaření svačinky v kotlíku nad ohněm.

Kdybyste měl neomezený rozpočet, co byste v obci udělal?

To je, jako bych vyhrál 1. cenu ve loterii, to se určitě nestane, ale dojde. Hodně staveb a rekonstrukcí jsme dokázali financovat z našeho rozpočtu, ale především z dotací EU, moc zásadních věcí nám už v obci nechybí. Co bych však určitě chtěl postavit, je trochu větší sportovní-kulturní multifunkční hala. A pokud by byl rozpočet opravdu neomezený, investoval bych do modulárního jaderného reaktoru. Potom by byly Polešovice nezávislé na dodavatelích energií a mohli bychom občanům prodávat elektrickou energii za minimální ceny, takže by mohli vytápět své domy elektrickou energií a naše ovzduší by se výrazně zlepšilo.

Alena Železníková

Osmdesát let od tragédie na Ploštině

19. duben 1945 se do dějin Valašska zapsal temným písmem. Od vypálení osady Ploština a zavraždění 28 lidí z Ploštiny a okolních obcí uplyne letos 80 let. O tom, co se na místě tenkrát odehrálo, ale i o tom, jak je důležité si podobné události neustále připomínat, hovoří etnograf z Muzea jihovýchodní Moravy ONDŘEJ MACHÁLEK. Ten je spoluautorem nové expozice, která do zrekonstruovaného památníku láká návštěvníky z širokého okolí.

Ploština se po rekonstrukci těší nebývalému zájmu. Kdysi jste říkal, že chcete vysoká čísla návštěvnosti udržet, ne-li zvyšovat. Daří se to?

Máme za sebou dvě sezony a během obou se nám povedlo udržet návštěvnost bezmála na 10 000 návštěvníků za rok. Takže se to zatím daří. Zároveň si ale uvědomujeme, že obrovská vlna zájmu o novou expozici nebude trvat věčně. Aby byl počet stabilní, snažíme se co nejvíce oslovovat školy především prostřednictvím speciálních edukačních programů. K nim se přidaly přednášky, komentované prohlídky, koncerty a další akce určené pro veřejnost.

Pomáhá takový zájem samotné historii?

Není výjimé, že turisté jezdí i na místa spojená se smrtí či utrpením. V literatuře to má dokonce i svůj termín „dark tourism“. Muzeum jako paměťová instituce pověřená správou takového místa však musí dbát, aby to nebyla bulvární honba za senzací, ale aby návštěvníky kultivovalo. Proto klademe hlavní důraz na vzdělávání a pietu. Temnotu tragédie našťastí vyvažuje také okolní krásná valašská krajina, která je turistickým magnetem sama o sobě.

Letos od masakru na Ploštině uplyne 80 let. Co se tam tenkrát stalo?

Ploština se stala cílem exemplární trestní akce, kterou vedlo zlínské gestapo a do níž byly zapojeny speciální protipartyzánské jednotky, toho času sídlící ve Vizovicích. Cílem nacistické odplaty se měli stát nejen partyzáni, ale také místní, kteří jim pomáhali. Ve výsledku se však cílem pomsty stali i zcela náhodní civilisté z širokého okolí. Gestapo k získání informací využilo dva české konfidenty, kteří se předem infiltrovali do partyzánského oddílu. Na podkladě jejich zpráv se ve čtvrtek 19. dubna 1945 rozběhla rozsáhlá protipartyzánská operace, na jejímž konci bylo 28 obětí a vypálené jádro pasekář-

ské osady Ploština a samoty Ryliška. Podobná nacistická zvěstava bohužel následovala o pár dní později i na dalších místech v okolí, jako byl Prlov nebo Vařákovy paseky. Tyto hrůzy ukazují, že nacistický režim byl nebezpečný do posledních dnů a hodin, i když už válka byla pro Německo definitivně prohraná.

Říkáte si někdy, že kdyby se tenkrát něco odehrálo jinak, nemusela Ploština projít takovým masakrem?

Historik by neměl spekulovat, ale při zkoumání příčin a následků ploštinské tragédie si člověk nutně uvědomí, jak tenká je hranice mezi bytím a nebytím, životem a smrtí. Jak mnoho záviselo na rozhodnutí několika málo lidí, kteří měli zrovna moc a zbraň, nebo jaké jednání vedlo ve vypjaté situaci k zachování si života, či naopak ke smrti.

Proměna památníku vyvolala ohlasy i u místních. Rezonuje příběh u dalších generací?

Z toho máme největší radost. Otevření expozice vzbudilo zájem i mezi místními, u pamětníků či u jejich příbuzných. Slova pochvaly samozřejmě těší, ale jsme vděční i za doplnění nebo kritické připomínky. Vrcholem jejich dů-

věry jsou potom vzácné dary z rodinných archivů, které rozšiřují muzejní sbírku o naprosto unikáty. Tím je například získání písemné pozůstalosti po partyzánovi a pozdějším světlanáři Rudolfovi Lenhardovi. Loni ji ještě doplnilo jedinečné Lenhardovo fotoalbum.

Jaký je hlavní vzkaz, který by si z Ploštiny měli návštěvníci odnést?

Je to zdánlivě velmi jednoduchá myšlenka. Byli bychom rádi, aby si příchozí uvědomili, co se zde odehrálo, a aby pochopili, jak to prožívali zejména místní, obyčejní lidé z valašských pasek. Jaké složitosti, nebezpečí a krajní životní volby jim přinesl ozbrojený konflikt. Výsledkem takového poznání by mělo být uvědomění si, jak křehkou veličinou je svoboda a život v míru.

Který příběh či fakt představený na Ploštině vám utkvěl v paměti?

Těch příběhů je celá řada. Anděle Zichové se například podařilo utéct patrně jenom díky tomu, že pozornost rabujících vojáků byla upřena spíše na krádeže potravin a cenností. Stihla se ukrýt i se svými třemi dětmi v lese. Na druhé straně uvedu případ jejího otce Josefa

Častulíka staršího, který sice spolu s ní také doběhl do lesa, ale rozhodl se zase utíkat zpátky, aby zachránil z ohně to, co pro něj jako hospodáře bylo nejcennější: chomouty a postroje. Byl zatčen, zastřelen a upálen. Při masakru byl zavražděn manžel, bratr, otec i další vzdálení příbuzní paní Zichové.

Pořádáte také programy pro školy. V čem vidíte jejich největší smysl?

Máme tři vzdělávací programy: Místo s pamětí, Kdo za to může? a Hospodaření na Ploštině. Dva pro druhý stupeň základních škol a jeden pro střední školy. Smyslem je představit Ploštinu jako místo, které ilustruje tragičnost, dramatickost a spletitost dějin 20. století. Kalendář se kolegům aktuálně plní a máme radost, že Ploština oslovuje především školy z regionu, protože pro ně je určena v první řadě.

Jaké v nejbližší době chystáte na Ploštině novinky?

Všechny letošní akce spojuje název Ploština 80, což je jasný odkaz na kulaté výročí 80 let od událostí, které si budeme připomínat nejen v dubnu, ale po celý rok. Uspořádali jsme mezinárodní odbornou konferenci Spříznění osudem. Stálou expozici letos doplňují dvě nové sezonní výstavy: Případ Světlanu, zapůjčený Ústavem pro studium totalitních režimů, a fotografická výstava Poslední dny války – první dny míru. Památník nabídne po celý rok pestrou škálu akcí, včetně odborných přednášek, poutě, srazu heligonkářů, alternativního divadla, posezení u cimbálu, koncertu Základní umělecké školy Otrokovice a závodu orientačního běhu. ■

Alena Železníková

Pietní akty:

- **12. 4. od 10 hodin** v Leskovci, Juříčkův mlýn
- **12. 4. od 14 hodin** v Prlově
- **13. 4. od 11 hodin** na Vařákových Pasekách, Lačnov
- **13. 4. od 14 hodin** u Památníku odboje na Ploštině

Jarní naladění na Slovácku – víno, cyklistika, dovolená na vodě, ale i gastronomie a odpočinek

Slovácko, region plný tradic, folkloru a přírodních krás, nabízí nespočet možností pro ty, kteří hledají nevšední zážitky. Ať už jste milovníci cyklistiky, kultury, přírody, nebo dobrého jídla a pití, Slovácko vás nezklamе. Připravte se na jarní dobrodružství v tomto pohostinném vinařském kraji.

Ráj cyklistů

Slovácko je ideálním místem pro cyklisty. Množství cyklostezek vás zavede mezi vinice. Jednou z nejpopulárnějších jarních událostí na Slovácku je **Na kole vinohrady Uherskohradištska**. Letošní jubilejní 20. ročník vychází na sobotu **26. dubna**. Událost symbolicky otevírá vinařské cyklostezky a nabízí jedinečnou příležitost projet se mezi vinohrady a vinařskými uličkami.

foto: Martin Stecher

↑ **Jízda králů ve Vlčnově**

Folklor a tradice

Jednou z nejvýznamnějších událostí na Slovácku je **jízda králů ve Vlčnově**, zapsaná na seznamu UNESCO. Ve dnech **24. a 25. května** se můžete těšit na průvody, tance, zpěvy a řemeslné trhy. Hlavní postavou události je král, jenž jede v průvodu se svou družinou mladých mužů na zdobených koních.

Další zážitek nabízí **Víkend památkových domků**. Ve dnech **7. a 8. června** se otevřou dveře u více než 50 památkových domků po celém Slovácku. Lze navštívit objekty jako Trchalíkova usedlost v Šumicích nebo Památkové domky na Rajčovně v Hluku.

Dobrodružství na Baťově kanále

Modrá obloha bez mráčků a hřejivé jarní slunce lákají k myšlenkám na dovolenou. Představte si útulný hausbót, kde vás budou kolébat jemné vlnky a jediné, co uslyšíte, je tiché ševlení vody a zpěv ptáků. Na Baťově kanále si můžete vypůjčit také motorovou loďku, projet se na velké výletní lodi Morava nebo zažít (nejen) májovou plavbu za polibkem se svou drahou polovičkou. Komory Baťova kanálu se otevírají **1. května**.

↑ **Hotel Chmelnice v Napajedlích – pivní lázně**

Wellness a relaxace

Pro odpočinek navštivte pivní lázně v Hotelu Chmelnice v Napajedlích s blahodárnými účinky na pokožku. Hotel Kopanice na Žitkově nabízí širokou škálu wellness procedur včetně masáží a saunování s výhledem na okolní krajinu. Můžete zde vyzkoušet i unikátní WATSU terapii. Sirnaté lázně v Ostrožské Nové Vsi nabídnou širokou škálu procedur v klidném lesoparku. Ubytovat se můžete v netradičním areálu Slovácký dvůr. Od letošního dubna se ubytujete i v jejich novém Posedu u trati.

Tradiční gastronomie a vinařství

Návštěva Slovácka by nebyla kompletní bez ochutnávky místní gastronomie a vín. Mezi nejznámější vinařské oblasti patří třeba Blatnice pod Svatým Antonínkem, kde vás po předchozí domluvě nechá nahlédnout do svých vinařských búd Cech blatnických vinařů. Navštivte i některé z lokálních vinoték a sklepů. Třeba Moja vinotéka nebo Vinařství Medek v Uherském Hradišti či Vinařství Staňkovi a Vinařství Jan Cícha v Blatnici pod Svatým Antonínkem. Vydejte se ochutnat poctivou kuchyni do restaurace U Racka nebo Hotelu Buchlov. A nezapomeňte ani na sladkou tečku v Čokoládovně JANEK v Uherském Brodě. ■

(red)

Luštěte a vyhrajte s Magazínem21

M21	OSVĚŽIT VODOU	PŘIDATI SÚL DO TEKUTINY	STARÁ SOLMI-ZAČNÍ SLABIKA	CITO-SLOVCE DUPÁNÍ	M21	PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY	LIDOVÉ NOVINY (ZKR.)	OKOSENÍ	BEZBARVÁ FORMA BARVIV	M21	VLÁMSKÝ MALÍŘ	OSOBNÍ ZÁJMENO	SLONÍ ZUB	DRUHÁ TRÁVA	OBYVATEL LATÍNIE
SOUDNÍ BUDOVA					ZÁPISNÍK					DRAVÝ PTÁK					
Začátek tajenky					MÍSTO (OB.)					ŽENSKÉ JMÉNO					
LYŽAŘSKÝ ODDÍL (ZKR.)			ZNOJ				OPADÁ-VÁNÍ					DŘ. LOTYŠ. PLATIDLO			
JANINSKÝ PAŠA			DVĚ MUŽSKÁ JMÉNA		MPZ SÁRSKO		HEBKÁ TKANINA					ČELNÍ ÚTOK			
					MINERÁLY								ŘÍMSKÁ ŠESTKA		
ŽITÍ													LIDOVÝ TANEC		
ŘÍMAN					SLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD (ZKR.)				STARO-GERMÁN						
ŘEKA LIBYE						SLUŽEBNÍ POŘADÍ	TURK-MENSKÁ VES			ERVÍNA (DOM.)				PROSTŘE-DEK NA SKLO	BRLOH
										PEČENÍ V OBALU (Z FRANC.)					
										STÚJ					
M21	ROD ROSTLIN								ZNAČKA STRONCIA			KRUTO-VLÁDCE			
	VĚK (SLOVEN.)											TISK. AG. FINSKA			
ČASTO VĚST									ZN. SOU-STRUHU			SEVEŘAN			
									MODEL FORDU			PŘED-LOŽKA			
EDUARD (DOM.)					Konec tajenky										
MENŠÍ ŠELMY					KLÍNEK (SLANG.)										ATAL, GRATIN, KYPA, RANK, SADELER, STT, TINIS, VAVARA

V minulém čísle jste mohli získat „Vstupenky do divadla“ (tak zněla tajenka). **Z úspěšných řešitelů byli vylosováni výherci: Miluše Mráková z Uherského Brodu, Markéta Petružlová z Horní Lidče a Jiří Tuhovčák ze Vsetína. Gratulujeme!** Vylouštěnou křížovku se svou adresou a telefonickým kontaktem nám doručte do 10. dubna na adresu: Oddělení vnějších vztahů, Krajský úřad, tř. T. Bati 21, Zlín, 761 90, na obálku pište KŘÍŽOVKA; nebo e-mailem na: Magazin21@zlnskykraj.cz.

Věděli jste, že...?

... v Boršicích se koná největší košt vína ve Zlínském kraji? Letos proběhne už 58. ročník a nabídne 900 vzorků vín především z Moravského Slovácka, ale také ze Slovenska, Polska nebo Rakouska. Novinkou bude digitální katalog, ve kterém si můžete zapisovat hodnocení. Součástí akce bude i volba šampiona mezi víny a doprovodný program s cimbálovou muzikou Pentla. Jedinou atmosféru si můžete užít už 20. dubna v Boršicích. ■

(aga)

				4		2		
4				8				6
	7				9			4
		2						1
9			6	5				
		6			7	3	5	
	6							5
				1				
1		7	3				8	

GRATULACE JUBILANTCE. Paní Andělínu Veverkovou, která v únoru oslavila 101. narozeniny, navštívila v Domově pro seniory Lukov náměstkyně hejtmana pro sociální věci Eliška Olšáková. Jubilantce poblahopřála, předala jí kytici, dárkový balíček a v příjemné atmosféře si s ní popovídala.

NÁVŠTĚVA MINISTRA. Nový systém financování nepedagogických pracovníků byl 21. února hlavním tématem návštěvy ministra školství Mikuláše Beka ve Zlínském kraji. V sídle hejtmanství se setkal s představiteli Zlínského kraje v čele s hejtmánem a předsedou Asociace krajů České republiky Radimem Holíšem a zhruba stovkou ředitelů škol z regionu. Bek právě po tomto jednání poprvé připustil odložení změny financování nepedagogů. Ta bude nakonec platit až od ledna 2026.

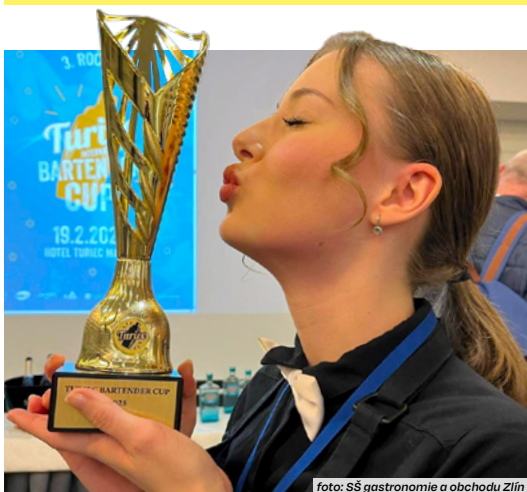

foto: SŠ gastronomie a obchodu Zlín

RADOST VÍTEŽKY. První místo si z mezinárodní barmanské soutěže Turiec International Bartender Cup přivezla studentka Střední školy gastronomie a obchodu Zlín Barbora Čubová. Prestižní akce se konala v Martině na Slovensku a zúčastnily se jí talenty ze Španělska, Kypru, Slovenska a České republiky.

VZPĚRAČI U HEJTMANA. Vzpěrače z oddílu TJ Holešov, kteří se vloni stali podruhé za sebou mistry extraligy mužů a úspěšně reprezentují také na mezinárodní scéně, i další členy klubu přivítal na krajském úřadě hejtmán Radim Holíš společně s radním pro sport Miroslavem Zemánkem. Sportovcům poděkovali za jejich výkony a popřáli hodně zdaru do dalších klání.

foto: M. Čechmánek

PODĚKOVÁNÍ MLADÝM MEDAILISTŮM. 15 medailí, z toho 6 zlatých, 5 stříbrných a 4 bronzové. Takový úspěch zaznamenali sportovci Zlínského kraje na nedávných Hrách XI. zimní olympiády dětí a mládeže konaných v Moravskoslezském kraji. V celkovém hodnocení skončili na 6. místě. Za reprezentaci kraje jim osobně poděkovali hejtmán Radim Holíš se statutárním náměstkem Radkem Doleželem a radním pro sport Miroslavem Zemánkem.

DAR PRVNÍMU MIMINKU. Malou Natálku, která je prvním letošním miminkem Zlínského kraje, osobně pozdravil hejtmán Radim Holíš. Její mamince za celé vedení kraje předal dar v podobě 25 tisíc korun. Natálka se narodila 1. ledna v 00:29 hodin v Krajské nemocnici Tomáše Bati ve Zlíně.

Z ATELIÉRU CHVALKOVSKÉHO

od 3. 4. / Uherské Hradiště

Nová výstava ve Slováckém muzeu představí dosud neprezentovanou tvorbu dlouholetého muzejního fotografa Ladislava Chvalkovského (1954–2022). Uvidíte originální klasické fotografie zachycující především motivy lesa a přírody či rozsáhlou sbírku fotoaparátů, zvětšovacích přístrojů a další techniky z 20. století.

www.slovackemuzeum.cz

VELIKONOCE S MUZEEM

6. a 12. 4. / Vsetín, Valašské Meziříčí,
Lešná u Valašského Meziříčí

Velikonoční program chystají vybrané pobočky Muzea regionu Valašsko. 6. dubna můžete zajít na zámek Vsetín, 12. dubna pak na zámky Kinských ve Valašském Meziříčí a Lešná u Valašského Meziříčí. Čekají vás ukázky lidových tradic z Česka i zahraničí a spousta zábavy pro celou rodinu.

www.muzeumvalassko.cz

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA

8. 4. / Zlín

Jarní pásmo komentovaných prohlídek expozice + - Zlín uzavře ředitel krajské galerie Václav Mílek. Ozřejmí především dvojznačné vnímání Zlína coby místa progresivního, ale i majícího živý vztah k tradicím, a přiblíží rovněž fenomén 30. let minulého století – zlínské salony.

www.galeriezlín.cz

FESTIVAL CULTUREA

9. 4. / Zlín

Jednodenní cestovatelský festival, který vás tentokrát zavede do Irsku a na Nový Zéland, pořádají studenti Univerzity Tomáše Bati už potřinácté. Koná se na zlínském zámku a nabídne workshopy, přednášky, ochutnávku tamních specialit, hudbu i další doprovodný program.

www.culturea.cz

ZA TRADICEMI DO RYMICE

12. 4. / Rymice

Slavnostně nazdobené chaloupky s doškovými střechami, prohlídky s průvodci, otevřený větrný mlýn, ukázky zdobení kraslic, tvořivá dílna s malířkou a malý jarmark. To vše čeká na návštěvníky Muzea v přírodě Rymice, které zve na předvelikonoční program. Uskuteční se na Hejnici od 9 do 17 hodin.

www.muzeum-km.cz

GALERIE U HOFMANŮ

o víkendech a svátcích / Soláň

Stálou expozici obrazů Karla Hofmana, keramické plastiky Marcely Hofmanové Vajceové a koláže Ondřeje Vajceho jsou k vidění ve Valašském ateliéru u Hofmanů na Soláni. Vše nyní doplňuje výstava Kornelie Němečkové, jejíž dílo je typické vystříhanou grafikou a obrázky inspirujícími se ve starých obyčejích a folkloru.

www.atelier-hofman.cz

LITERÁRNÍ JARO ZLÍN

17. 4. a 23. 4. / Zlín

Spisovatelka Karin Lednická a blízkovýchodní reportér Jakub Szántó budou dalšími hosty festivalu Literární jaro Zlín, který hostí Krajská knihovna Františka Bartoše. Lednická představí třetí díl románové kroniky ztraceného města Šikmý kostel, Szántó pak promluví o Gaze, jíž se věnuje i ve svých knihách.

www.kfbz.cz

KRUHY NA VODĚ

do 17. 4. / Zlín

Výběr nejlepších děl z mezinárodní soutěže designu orientovaného na řemeslo prezentuje výstava Kruhy na vodě v Galerii G18 ve Zlíně. Expozice popisuje inovativní propojení tradičního řemesla a současného designu a je přístupná do 17. dubna.

www.g18.cz

VALAŠSKÝ JARMARK

19. až 21. 4. / Rožnov pod Radhoštěm

Výrobky lidových řemeslníků, ukázky zdobení kraslic, pletení pomlázek a tvořivá dílnička pro děti na vás čekají v rožnovském Valašském muzeu v přírodě v rámci velikonočního jarmarku. Vše doplní vystoupení cimbálových muzik, folklorních souborů či dramatizace příběhu umučení Krista.

www.nmvp.cz

KONFERENCE BARCAMP

26. 4. / Zlín

Popáté se do Zlína vrací konference Barcamp cílící na všechny, kteří se zajímají o podnikání. Akce se uskuteční na Fakultě managementu a ekonomiky Univerzity T. Bati ve Zlíně a nabídne řečníky z řad úspěšných podnikatelů, inovátorů, začínajících podnikatelů i kreativců.

www.zlinsky-barcamp.cz

DEN ZEMĚ V KOVOZOO

26. 4. / Staré Město

Tradiční ekoolympiáda, bagrová, hasičská i policejní show, mobilní planetárium, koncerty, dinopark, vzdělávací aktivity nejen pro děti a další bohatý program připravují ve staroměstské KovoZoo k oslavám Dne Země. Akce se koná 26. dubna od 10 hodin.

www.kovozoo.cz

MAJÁLES UTB

2. 5. / Zlín

Největší studentský hudební festival ve Zlíně, Majáles UTB, opět rozezná krajské město. Koná se v parku u Baťovy vily a na dvou otevřených pódiích nabídne koncerty různých žánrů – od rocku přes pop až po rap. Chybět nebude ani rozmanité občerstvení, chill-out zóna a tradiční soutěž o Krále a Královnu Majálesu. Vstup na akci je zdarma.

www.majales.utb.cz

Magazín21 – Informace ze Zlínského kraje. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází 12× ročně.

Vydavatel: Zlínský kraj, tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín. IČO: 70891320. **Náklad:** 260 000 kusů.

Kontakt: Soňa Ličková, vedoucí oddělení komunikace (redakce@zlinskykraj.cz, tel.: 577 043 190). **Redakce:** Anežka Gavendová (aga), Soňa Ličková (lič), Jan Vandík (van), Alena Železníková (žal). **Grafický design:** Luděk Ovesný.

Neoznačené foto: Luděk Ovesný a archiv Zlínského kraje. **Registrace Ministerstva kultury:** MK ČR E 23684.

Internetové stránky magazínu: www.magazin21.cz. **Datum vydání:** 1. dubna 2025. **Neprodejné. Distribuce:** Česká pošta, s. p.